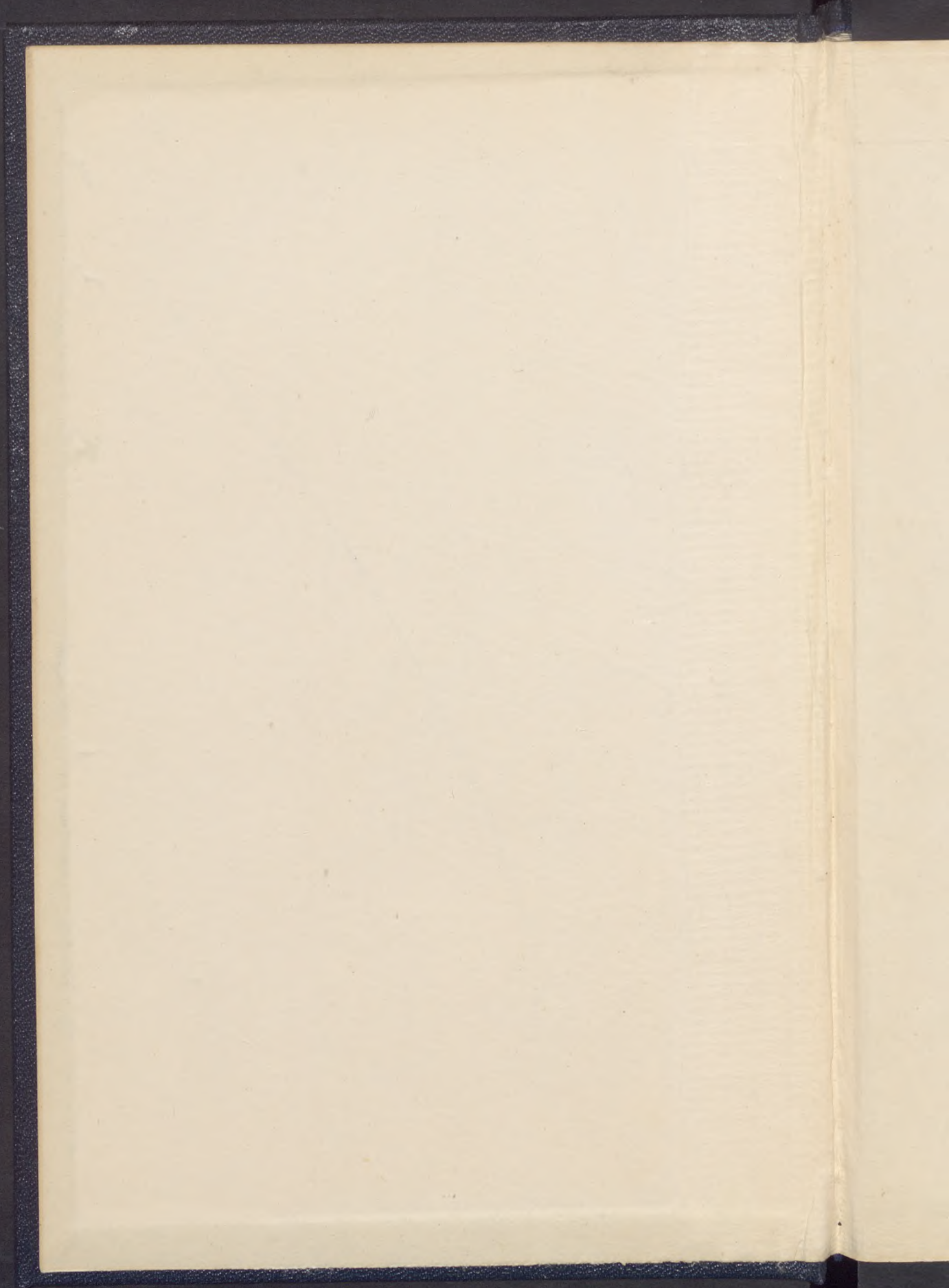

85.021

8502

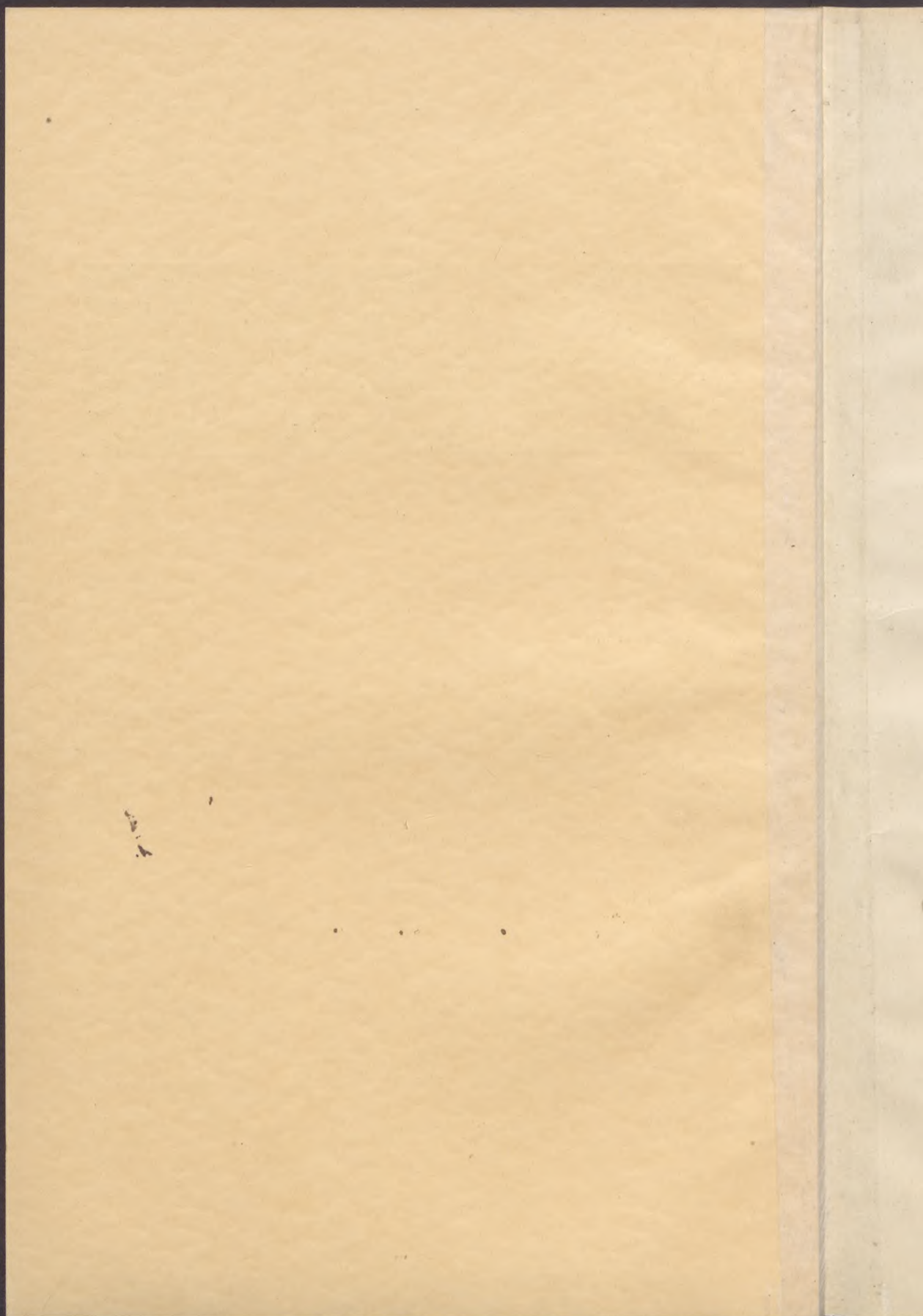

85021

S Z Á N T Ó N É K A S Z A B I L O N A

SZAVAK AZ ÁRNYÉKOMHOZ

A Nemzeti Múzeum
Könyvtárának!

Für Milan.

Bpest, 1934, nov. 24.

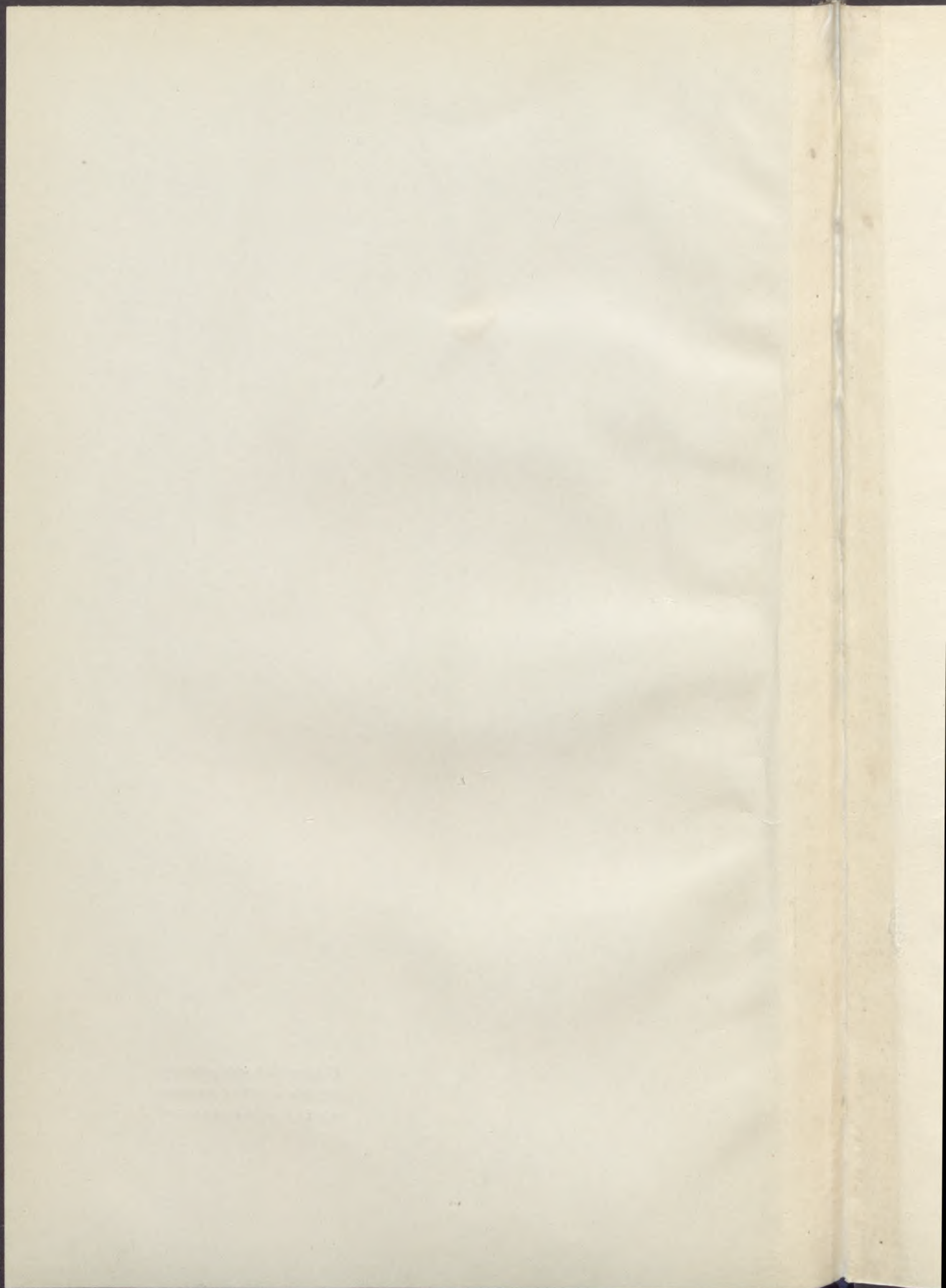

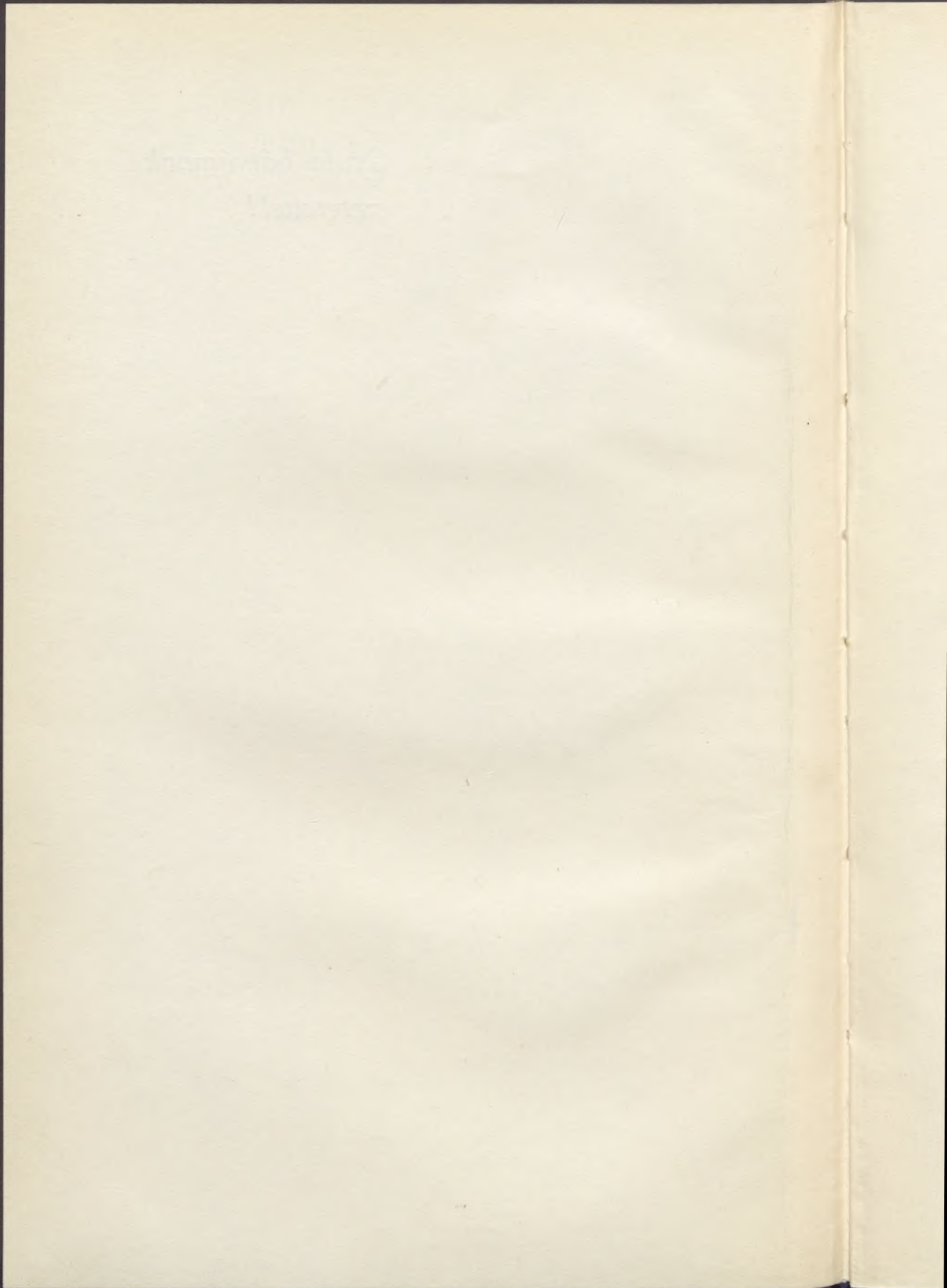
*E könyvből 300 példány
készült merített papíron
az író aláírásával*

*Gyula bátyámnak
szeretettel!*

S Z Á N T Ó N É K A S Z A B I L O N A

SZAVAK
AZ ÁRNYÉKOMHOZ

V E R S E K

A Z Í R Ó K I A D Á S A

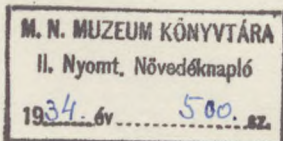
1934

~~P. o. hung.~~

85021

8453.34 Hungária Nyomda R. T.

~~37226~~

T A R T A L O M J E G Y Z É K

Bevezető, írta *Füst Milán*.

I. SZAVAK AZ ÁRNYÉKOMHOZ.	Oldal
1. Prédikáció	17
2. Szavak az árnyékomhoz	18
3. A titok	19
4. Utazás	20
5. Az éji vándor	21
6. Esti szó	23
7. Gazdag nő panasza	24
8. Fenségem éjszaka	26
9. Napnyugta	27
10. Ószirózsa	28
11. Egy régi szolga	29
12. Vágy	30
13. Éji látomások	31
14. Kasszandrák	32
15. Lovam a napsugárban	33
16. A fáradtak	34
17. A varjú	35
18. A pénz	36
19. Alázat	37
20. A nagy csend	38
21. Ezer gond érte	39
22. Egy öregasszony	40
23. Nehéz éjszakák	41
24. Cirkusz	43
25. Aratáskor	44
26. Az igazság szobra	45
27. Gúnyos intelem	46
28. A hír	47
29. A csend hercege	48
30. Változatok	50
31. Esti árnyak	52
32. Nevető Istenség	53
33. A csillag	54
34. Az új dajka	55
35. Sóhaj	56
36. Tehervivők	57
37. Angyalok között	58
38. Panasz	60
39. A mámor vége	62
40. Hangtalanul	63

II. A MÉCSES LÁNGJA.

(*Fiatalkori versek.*)

	Oldal
41. Szerelem	67
42. Szerelmes levél	68
43. A mécses lángja	69
44. Töprengés	70
45. Pázsiton	71
46. Oh szertelen vágy!	72
47. Álom egy kertről	73
48. Egy név az égen	74
49. A gajdoló	75
50. Szívem fájdalma	76
51. Cselédeinkhez!	77
52. Egy szomorú legényhez	78
53. Gúnyvers egy halottra	79
54. Szemben velem	80
55. Éji látogatók	81
56. Apróhirdetés	82
57. Gúnydal egy vőlegényre	84
58. Dal	85
59. Csak azért is!	86
60. Intelem magamhoz	87
61. A néma tanú	88
62. Kétség	89
63. Tüzem csekély volt	90
64. Gúnyos ajánlkozás	91
65. Tünődés a múltakon	92
66. A hold	93
67. Muskátlik	94
68. Ma és holnap	95
69. Kisértés	96

III. AJÁNLÁS.

70. Utóhang, egyben ajánlás	99
-----------------------------------	----

B E V E Z E T Ö

Tudom, hogy különösen hangzik a tény, amelyet itt bejelentek. Egy hölgy elküldött hozzám egy nagy köteg verset bírálat és válogatás végett... s e versekben megnyilvánuló gyengéd nőiesség annyira megkapott, — a bennök lappangó és fel-felvillanó tehetség ereje úgy megigézett s viszont azok tökéletlensége annyira bántott, hogy olyan ötletem támadt, amelyre magam sem lehettem elkészülve: vágyat éreztem, hogy a művészet számára megmentsem e kincset. S mikor magával a költővel is közöltem e különös óhajomat: a legnagyobb meglepetésemre, engedelmet a versek átdolgozását illetően, minden feltétel vagy aggályoskodás nélkül, azonnal meg is kaptam.

A költőnek (akit személy szerint ma sem ismerek még), ez a bizalma s egyben szerénysége... e nagylelkűsége s egyben alázata még lelkesebbé tett. Mert ugyan hol hallott már valaki egyhamar arról, hogy egy költő maga is szívesen veszi, ha személyiségének és hiúságának legsűrűbb teremtményét: a művészetét valaki megbolygatja.

Csodálatos, különös versek voltak ezek, — rengeteg vers. Az volt a benyomásom, hogy olykép jöhettek létre, mint az álmaink, — előgomolyogtak a lélek valamely rétegéből... ugyanoly ködszerűen és foszlányosan, gyakran ugyanoly alaktalanul, talajtalanul s mégis szinte kézzelfoghatóan, ugyanoly illogikusan... s ez a lélek nem igen vizsgálta meg, jók-e, rosszak-e? — hagyta, hogy gomolyogjanak. Önmagának akart kiteljesedni, úgy látszik, nem a világnak, — az álmaiból kibontakozni, kilépni, a

saját szemének is valósággá. Magának dörömbölt e palackba zárt szellem . . . csak magának énekelt ez a becsvágy.

Álomjáró, — az, bátran e szóval lehet illetni. A nevetés és sírás könnyen áll nála, könnyed is, ám a mély-álm minden varázslatát rejti magában, mert érzi az ember, hogy mind e lengesség a mélyben lejátszódó lelki mozgalmaknak könnyű habja csupán. Sikoltó nőiesség és szorongó gyermekesség álmatag játéka ez a művészi próbálkozás . . . s mellett egy mélységes-mély szeretetét, amely titkosan s mégis széles és hatalmas kísérőszólamként vonul el a kimondott szavak hátterében.

*

Minek nevezzem azt az anyagot, mely élémke-rült? Elhanyagolt kertnek? Elhagyott buja televény-nek, amelyben hegyén-hátán terem meg minden-féle: nemes hajtás és burján, — vagy oly bányá-nak-e, amelyben haszontalan agyagba ágyalva szín-arany erek futnak s csak kitartó kincsvágy és nagy munka árán lehet eljutni hozzájuk? Nékem különös, mohó élvezetet szerzett e bányászat s a talált nemes anyag eggyéolvasztása. Bányásznak és izzó kohónak éreztem magam egyszerre. Megihletett. Olyan szunnyadó fényességekre leltem benne, amelyek engem is fénnel telítettek. S azt akartam, hogy felragyogjon, ami ragyogni való. Törmelék és hordalék tompa, szürke tömegéből sugárzott olykor elém egy-egy olyan szó . . .

Engem mindenekelőtt egyes csodálnivaló szavai ihlettek. A varjú messzi-szálltában rózsaszín karajt szel a messzeségből, — álmában ő a nevetés

vizébe hág, — a gondjai álmában egymásra borúlnak, mint a lombok, — gondolataival, e sápadt csavargókkal szüntelen vitázik, — egyik versében az öreg emberek haját a holdas éjszakához hasonlítja, mert az épp oly fénylő és fehér . . . és még százával és órákig tudnám felsorakoztatni, mi minden szép jutott eszébe. Képek kergetik egymást verseiben, — azokban gyakran egymástól egész független hallucinációk kusza villámlása van, — olykor szinte csilloghullás benyomását tette rám e sokféle szikrázás . . . Mert mértéktelenül ontja tüzét, tehetségét mértékletességgel nem áldotta meg a sors, a művészi ízlés, vagy kétely nem állja útját ennek a tűzontásnak.

S amellet szíve dalrakész, dalratermett, költőnek való szív. Ami közlendője van, azt mind énekelve szeretné elmondani: s véleményem szerint a költői kedélynek ez egyik legfőbb ismérve. Ezerféle formát talált fel magának, — e formák mind tökéletlenek voltak, de mind ariózusak. Trillázik, játszadoz, futamokkal mulattatja magát szomorúságában is s a hangja oly könnyedén libben át egyik változathól a másikba, csakugyan, mint egy csapongó, dalos madaré.

Ezért volt minden fogyatékoságuk mellett is oly élvezetes e verseken dolgoznom. Jó néhány olyan vers is van itt, amelyen alig kellett változtatnom . . . S hogy végeredményében e kötet művészi értékéből mennyi a tőlem származó: nem tudom, nem is kívánom megállapítani. Nekem elég annyi, hogy e verseket épp úgy szeretem, mint azokat, amelyek létüket csak nekem köszönhetik.

*

Meg kell még azt is jegyeznem, hogy nem vagyok abban a tévhitben, mintha az, ami itt történt, példátlanul állna a művészet világában. Sok ilyenről tudunk is, — zenei átiratokról például, de még az irodalomban sem éppen ritkaság az ilyesmi, hogy csak egyetlen kimagasló esetet említsek: Tolstoj például megmunkálta Aniszija parasztasszony önéletrajzát — s meg vagyok róla győződve, hogy átdolgozott verses oeuvre is akadna elég, csak épp ezek történetéről nem értesülünk. Talán, mert a költők és átdolgozók *ebben* kényesebbek voltak, Isten tudja, mért? — s nem akartak, vagy nem tudtak őszinték lenni.

Nyilván e hagyományos röstelkedés hatása alatt magam is sokáig tünődtem, ne tartsam-e titokban én is e bűnömet, ezt a szeretetemet, ám aztán egy barátnőm tanácsára mégis rászántam magam ennek az előszónak a megírására. A tanács így hangzott:

„Ha titokban tartja, ami történt: akkor viselkedése oly benyomást tesz, mintha valakinek bűnét, gyengeségét palástolná s a megszólásnak és gyanakvásnak ad tápot vele, holott itt nincs bűnös, mind a ketten a művészetnek tettek szolgálatot: Ön, aki átdolgozott oly verseket, amelyek enélkül figyelmet nem kelthettek volna, — s a költő, aki ezt az átdolgozást megengedte. Ön teljesebbé tette, ami méltó volt rá, hogy teljes legyen s miután munkájával meg is van elégedve s e műben való szerepét kedveli, miért ne mondhatná meg mindezt nyíltan? s miért ne tenné e példával azt is nyilvánvalóvá, hogy a költői alkotás, — ime: két tehetség műve is lehet.“

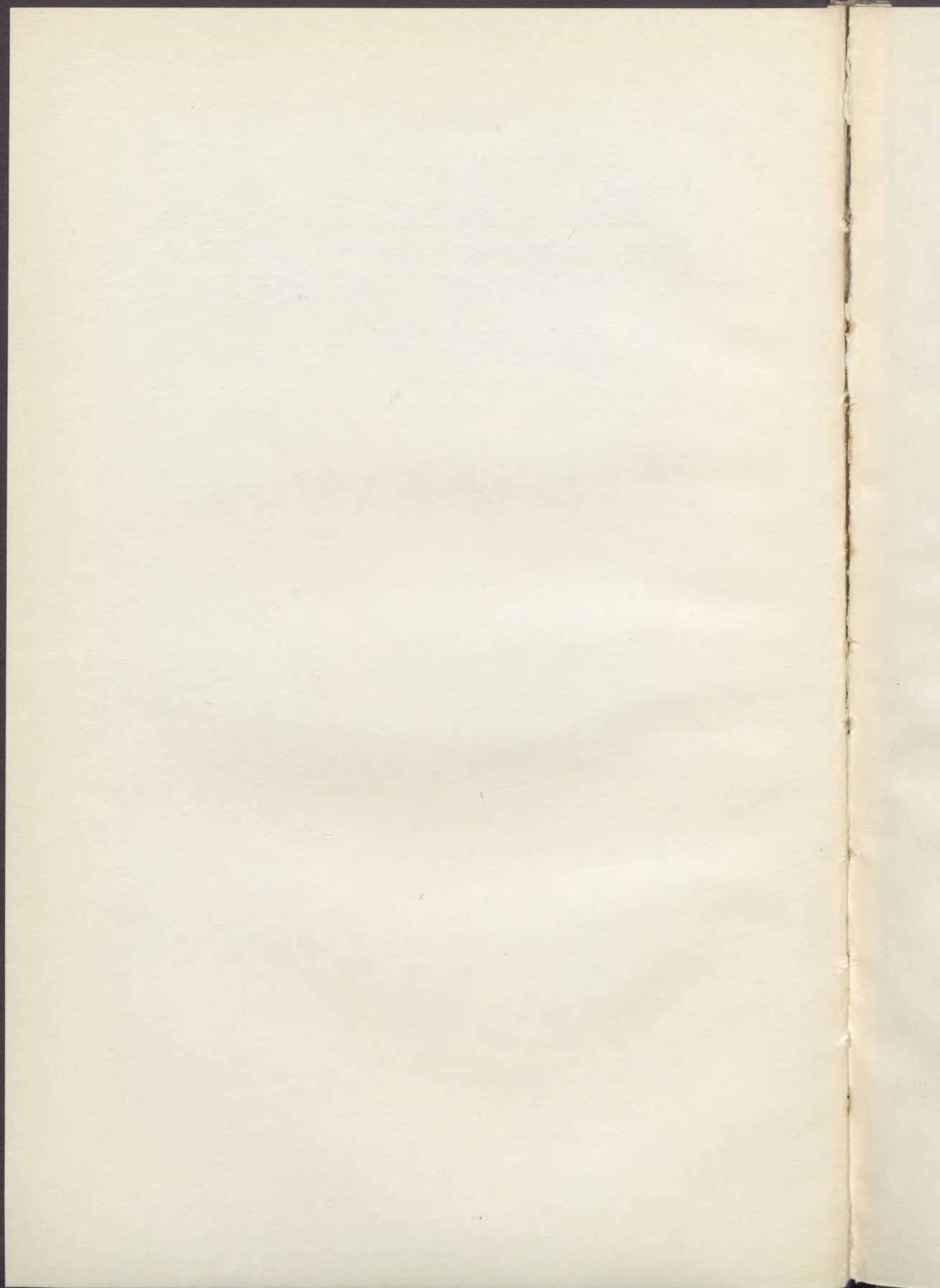
Ezt tettem tehát: beszámoltam e versek keletkezéséről.

S ezek után át is adom e könyvet olvasóinak.
S szívem egész melegével ajánlom azt mindazoknak, akik egy igaz szívet szeretni tudnak.

Budapesten, 1934 júliusában.

FÜST MILÁN

I.

SZAVAK AZ ÁRNYÉKOMHOZ

STANLEY A. DOUGLAS

P R É D I K Á C I Ó

Magamnak prédikálok én: sokadmagamnak.
A sokadalom papnőjének,
De még a gyülevész és torzsalkodó népnek is,
ki én vagyok!

Vagyok az összegyültek nagy világossága!
A világosság istennője!
Én e gyülekezetnek prédikálok. Sokadmagamnak.
Én vagyok az egy, aki száz, vagy százezer talán ...
S tartok ítéletet, parancsolom a csendet
jobbkezemmel,

Számadásra hívom a seregeket,
Kik bennem gyülekeztenek.
S én e gyülekezet előtt prédikálok:
Térjete meg lázadók, ti gyülevész és gyatra nép!
Mert akik meg nem tértek,
Bennem meg nem fértek.
Én megsemmisítem azokat!
És lesznek a szél játékszerei,
Mint a pára a hegyek felett,
Mint a kazánok gőze és a füst, emésztő tűz után.

De megsokasítom a számát mindazoknak, akik
csendeselek.
Kik hitet tesznek csendességről, béketűrők ...
S nem zavarják folyton égi álmaim.
Mert álom kell nekem és némaság, mert én
vagyok a ti istenetek,
Ki kihoztalak benneteket a pusztaságból,
A gondolatok egiptomi sötétségéből.
Amen.

S Z A V A K
A Z Á R N Y É K O M H O Z

Minek kísérsz? Nem lelsz követni méltóbbat
Az egész házsoron?
Tán azt hiszed: veled mulatni vágyom
S nincs egyéb bajom?
Hogy táncot jársz és lépést tartsz velem
Időbe' s térbe'? Menj!
Ne ódalogj előttem, szemtelen.

Míg néha mozdulatlan lesbe' vársz
Titokzatos követ,
Ha nem félnék, hogy visszahúll reám
Feléd dobnék egy meteorkövet.

Elválhatatlan, nyűgös társ,
Bús, bujdosó felem,
Tolvajcsendben borúlsz fölém,
Akár egy régi sejtelem...
Vagy útifátylamat szövöd
S titkos szerepcserén
Töröd sötét fejed,
Hogy mint cserélhetnél velem helyet?

A T I T O K

Felemelvén lángzó mécsesem,
A sötétséget magam mellől elbocsátom
S mindaddig állok így fenségesen,
Amíg a gyáva árnyakat a falba lépni látom,
Ám akkor indulok levetni köntösöm,
Nyugodni int az éji óra már,
Virágaim, kik nem szólnak, megöntözöm
S körülpillantok aztán: nincs-e még, ki vár:

Olyan, ki elvárná, hogy jó legyek?
De nincs, de nincs, hisz oly magam vagyok
A fájó éjszakában, mint a csillagok.
S hiába ontanám akár a legszebbik tüzem ...
S ilyenkor arra gondolok:
Hogy mégis jó a csend, legyünk csak
csendesen ...
S mi voltam én? Maradjon mindenkor titok,
Ne tudja senki sem.

U T A Z Á S

Örök vágyam, öreg gyerek,
Kivel néha útrakelek...
Kéz a kézben, hol ő vezet...
Hol én rángatom s ő szepeg.

Kerülőből zökkenőbe...
S visszanézünk ácsorogva
S hol a gazda nem mogorva
Vizet kérünk elmenőbe'.

S szépet látunk, esti szépet,
Violát, esengő kéket...
Bazsalikom, majoránna,
Oh be szép e panoráma...
S illatozó levélkében
Üdvözet van írva nékem:

Azoktól, kik már nem élnek,
Kiket régen elfeledtem,
Elfeledtem s nem gondoltam,
Hogy még fáj a szívem értek.

Lila réklis árvácskákra
Úgy szeretnék leborúlni,
Sok parókás százszorszépre,
Elvarázsolt gyermekévre
Fájó könnyemet hullatni.

Tavaszmester fodormenták
Frizuráját göndöríti...
Öreg vagyok, az enyémet
Ne göndörítse már senki.

A Z É J I V Á N D O R

Elsötétül gondolatom,
Mert az éjben megforgatom,
Úzöm, hajtom, megkergetem,
Mint az éjjel, sötét legyen,
Bátorságról próbát tegyen,
Azt akarom.

Nem tűröm én, ami kényes,
Gyengéd, félénk és igényes...
Menj tanulni sötétséget,
Malomba, mely földig égett,
Légy vendég a dülő várban,
Ott mulassál térdig kárban.

Nézd meg, hol a barna pokol?
Tudd meg, éjjel mért zakatol?
Hamis bankót gyárt-e népe
S mikor lesz a világ vége?

Fütyörészve állsz és nézel,
Legényesen nézzél széjjel,
Pálcát suhogtass barátom,
Nadrágosan, nehogy nő légy,
Mert a nőket ki nem állom.

Lángzó kaput láss, amelyre
Igaz szó van fent kiverve
S népet is, mely ezt kereste
S ott sikoltva széled szerte.

Mássz meg tornyot égig érőt,
Holdas tájat láss, igézőt
S onnan zuhanj elbűvölve
Holtra váltan a tetőkre.

ESTI SZÓ

Víz vagyok, zavaros,
Könny-patakos, —
A kedvem, a kedvem
Zivataros!

Köd vagyok,
Útvesztő,
Rendetlen temető, —
A szívem, a szívem
Fekete kő!

GAZDAG NŐ PANASZA

Úrinő létemben,
Ékesen prémesen,
Gőgteli álmokkal
Gondtalan lelkemben,
Robogtam, ragyogtam
Bársonyos gépemben.

Havasan lobogó
Lapáttal sebesen
Seperték az utat
Azok keservesen,
Kikre le se néztem, —
Minek nézni rájuk?
Rajtok van az átok!
Ott ültem begyesen,
Messzi bálterembe'
Várt már a jegyesem.

Hipp-hopp lakomázom,
Fatányérből eszem,
Táncra is perdülök:
Kiállok feszesen,
Fordulok, lendülök,
Meghajlok ügyesen
S kint a holdvilágban
Nagy-hideg világ van,
Nem gondoltam ezen.

Hogy a hóba'-fénybe'
Ők is táncot jártak,
A csikorgó térbe'
Hogy halelujáztak!

Paloták tövében,
Hóbabák körében.

Hej a teremtsit
De cudar világ ez...
Megálltam a táncban,
Elég lesz, elég lesz!
S rémüldözve láttam:
Penész ez, penész ez!

Mind e cafrang rajtam...
Penészedek élve?
S ezek kint jajgatnak
Zivatarba', szélbe'?
Nagyon meghuzódtam,
Meg is félemedtem,
Mit tegyek, nem tudtam,
Istent megkérdeztem.

Oh de megtört vagyok,
Örülni nem tudok,
Két kezemmel szórnám,
Mit uramtól kapok...
Vastag aranyakból
Mi hasznom, mi hasznom?
Oly soká délelőtt
Mit alszom, mit alszom?
Létem van mérgezve
Mindegyik izébe',
Érzem ezt vérezve,
Kéjemben, kényemben,
Szerelem tüzében,
Gyümölcsök izében.

F E N S É G E M É J S Z A K A

Oh, Perc, te bús
Veszteglő, álmatag, vénhedt és dúlt kapús ...
Fecseg a pillanat!
S kajbókos ésszel
Még rámtukmálná minden múltamat ...
Oh nem vén ember, zárd a házat
S vigyázz, hogy éji némaság legyen,
Mert ez illet meg, semmi más: alázat!
S a fényes lépcsőn én majd felmegyek,
Uszályom úszik majd mögöttem ...
S ha jól esik,
Utánam nézhetsz majd dühödten.
Mert fenséges vagyok, amíg telik
És az akarok lenni végső percemig!
Ha megszakadok is belé,
Mi lelkem mindedig megmérgező:
Nem tűröm, útamon, hogy megállítsatok ...
Én megtagadok minden tegnapot.

N A P N Y U G T A

Bámészan állni az út közepén,
Még a lábam ahhoz túlfiatal...
Futni, sebesen futni akar...
Hová? — Azt nem tudom én.
Fehér zászlókkal int a kétes távol,
Hogy jöjjenek már! — Mivégre tétovázol?
Mint ki kincset ásott el és rajta ül.
Hát jöjj, hát jöjj! — Most menjek-e?
Vagy várjak itt, ne várjak, mit tegyek?
Vagy mások bánatának bús vendégeül:
Az alkonyat legyek?

ŐSZIRÓZSA

Késői virágzásra szántál,
Őszirózsának tél előtt,
Hogy ablakában álljak árván,
Egy őszi sötét délelőtt.

Nem fájlalom. Hány százszorszépet
Szemem láttára máris letarolt
Az őszi szél, — mely mind a térnek
Csodás és színes dísze volt...

S én itt vagyok, a fagyot állom
S az elmúlást már nem csodálom,
Mert meg is szoktam már a Végzetet...
S dérként ragyog köröttem, mint az álom
És csillogón a bús emlékezet.

E G Y R É G I S Z O L G A

Jó szolga ám a gondolat:
Gazdája hol mesgyét mutat:
Futár!
S ha úgy akarom, felmagasztosúl
S király!

Én koronázom!
Viszont ha fázom,
Tüzet gyújt énnekem...
S ha bús vagyok:
Hallgatja énekem.

Vagy lámpásával küldöm őt:
Világíts! Fény legyen!
Hol nincsen út, de köd
Vet füstöt mindenek mögött...

Rávilágít a végtelenre és nevet...
És bólint, mint ki érti szívemet.

V Á G Y

Szüntelen e földön járni:
Éget a por.
De szállani, szállni,
Ködként lebegni térben,
Tanúlni légi járást,
A Marsban bérelni szállást, —
Azt igen!
S a semmiből is majdan elillanni,
Meteorként felvillanni...
Jól figyelj szívem!

É J I L Á T O M Á S O K

— Ments meg anyám, ments meg
engem! —

S mintha pörbe szállna, menten
Hangos szóval, szenvedéllyel
Árnyaimat szórja széjjel.

Tovább sírva panaszolom:
Látod anyám, nem alhatom, —
Éjjel is a nappal kínja...
Folyton élni, — ezt ki bírja?

Felül s kilép sebbel-lobbal,
Látom, mérges lett ezúttal
S látszik, most már szánja, bánja,
Minek hozott e világra?
Zúgolódva tova lebben
Rossz mostohám: sorsom ellen.

Hová ment a szent, a fáradt:
Nem tudom, de könnyem árad...
S szívem könnyebb. Édes szellem,
Ne félj, majd csak elvisellem
Éltem nyűgét, lázat, vágyat,
Megtanít rá az alázat.

S mintha züllött ágyról szállna,
Máris jó az éj leánya:
Halvány képpel, csapzott hajjal
Imbolyog a sárga hajnal.

K A S S Z A N D R Á K

A lábuk vak,
Vak lábakon
Kik járnak s szemök esztelen
S bomlott tüzével gyújtanak,
A szívük, —
Épp ezeknek szíve tűztelen!

A szívük, azt hiszem, hideg.
És oly ügyetlenek!
Oh honnan hát e furcsa hév?
S a fejök zűrzavarral van tele,
Mint ezer év.
És mégis jók.
Ők hangtalan bírók,
Gyermektelen anyák... Oh furcsa lények!
Akiknek árnya sincs talán. Már olykor azt
hiszem,
Hogy ők a Lényeg.

Mert lám, amerre útjok elvezet,
Ott hallgatagabbak az emberek!
És mintha megmozdulna bennök is
A téveteg és halk emlékezet.

L O V A M A N A P S U G Á R B A N

Hogyha vakít le ne dobj, ha éget is...
Szegény úrnődet le ne vesd! — A napfény
kell nekem!

Sötétbe' senyvedt eddig életem...
Óh féllábammal zimankóban álltam eddig!
Nem tudod, hogy sírtam szüntelen?

És zöld bozótba' bokrosodva
Meg ne torpanj — s hol a gyász:
Álomtalan árnyékokba'
Meg ne meríts újra, jól vigyázz!

S hogyha bárhol fergeteg van,
Szélvész légy a nagy viharban
S vénség útján szürke gátat
Átugrik ám, aki vágat...

S mit az Úr is áhít ott fenn,
Kék tavakból innom adj
S olykor lehajolni hagyj:
Hátha lelnék nefelejtset,
Mit az Isten ott felejtett:
Hogy ne sírjak és nevessek
S mindent, mindent elfelejtsek.

A F Á R A D T A K

Tömegsírt nekünk régi temetőn
Nem-termő, kopár hegytetőn
Készítsetek feledtetőn!

S majd messiási harsonáknak
Hívását se halljuk, azt kívánom,
Se híret ránkváró csodáknak.

S naplementén hazajáró
Lélek szinte nem leszünk,
De jól ellátjuk, amit ránk ró
Mély sírunk: hogy csendesek legyünk!

S nem szállunk semmi ivadékra,
Mint dús királyi birtokok...
Úgy tűnünk el, mint késő esti
Testetlen káprázatok,

S átkot nem mondunk, nem beszélünk,
Magunkba' buzgón dolgozunk,
Hogy elfeledjük azt, hogy éltünk.

A V A R J Ú

Oh kelletlen sötét madár,
Kit hamikor megejt a vágyad szállni,
Ki meri fenn az útaid állni?
A láthatár
Tátongva vár...

Te házfedélen károgó,
Te kárörvendő jegenyevitéz!
Mihelyt megúntál minket széltoló,
Szelsz rózsaszín karajt a messzeségből
S utadra mész.

Ki vagy? Hogy érdemelsz meg ennyit?
Oh én is, mint te, káromolok földet és eget,
Szűkmarku csillagom szidom, de mennyit!
S minden hiába van, mert nem szeret,
Nem könnyíti meg szívem egy szemernyit!
Mert szállnék innen én is, lásd és nem lehet,
Lehúz a múlt,
Kinek nehéz a szíve, nem mehet.

Hát itt vagyok és mímelem a bénát
És hallgatok, — a siketet, a némát
Mutatom.
S akár a csüggedt, rab madár,
Már önmagam sem mulattatom.

A P É N Z

Szörnyeteg ez!
Mély szája kitátva,
Foga véres ásó,
Éles véső,
Elevenre vásó!

Fekete malomban
Lelket őrlő beste,
Üres szalmaszálat
Csépelni a veszte.

Beteges hajlamú
S keserves a marka,
Kap a piszkos rongyon,
Azt hiszi, hogy tarka.

S számok, oh ti számok,
Csörömpölő jármok...
S jaj neked, ha kevesebb
A végső számadásod, vagy tán magasabb
A szomszédodé: ez a seb
Nem gyógyul, nem! és egyre evesebb.

Hogy ennek éltem szüntelen,
Ki mondja még szemembe?
Lássam csak, hogy ki oly szemtelen?

Oh boszorkánytánc, élet, élet...
Egyet perdülök...
De majd csak véget vetek én
E nagy zenének!

A L Á Z A T

Ha feljajdulsz, ha vérezel,
Többé nem kérdelek, mit érezel...
Futok én s akár mezítlen lábbal, rögtön, esztelen,
Alázatom selyméből jó tépést hozok...
És addig gajdолоk,
Míg fájdalmaid elfeledtetem.

Hisz úgyis azt hiszed:
Szivedre mindig én dobok követ...
S ha visszagörgeted reám,
Mi haszna van?
Az engem eltemet.

Ezentúl szótlan szolgálód leszek
S ha majd holdkóros vágyad elragad:
Oh légy nyugodt, míg nem vagy itt,
Én rendbe hozom meggyűrt ágyadat...
S ha meggyötörnek gonosz álmaid:
Az égbe szállok gyógyító füért
S a homlokodra fénykoszoruért.

E Z E R   G O N D   É R T E

Mikor átlépted az árkot,
Nem voltam ott.
Nem hagytál rossz nyomot?
Mit gondolsz, hogy nem ártott?
Az ároknak, vagy a lábadnak,
Vagy az árnyak, aki látott?
Oh ezer gond vagyok...
Hogy nem volt senkid, nem is állt ott,
Olyan, aki kiáltott,
Mikor átalértél édesem...
A szívem oly nehéz, hadd kérdezem:
Az árok két partján a virágok
Nem hervadnak? No mondd! Hogy nincs-e átok
A lábadnak nyomán? — Valld meg nekem!
Hogy nincs-e átok?

E G Y Ö R E G A S S Z O N Y

Ódon karszékében, mint tulajdon szobra,
Mered mozdulatlan, csúz emésztí lábát,
Bárokban, bálókban, bámulták bokáját.
Operában ő volt
A fennen járó félhold...
Felhőkbe' járt palástosan, — emelte szép fejét...
S körötte buzgott, bukdácsolt a sok cseléd:
A hódolók gyűrűztek persze, rajban ott
S ő minden ily gyűrűk gyémántja: csillogott.
Eres keze de dundi volt, de szép!
S csonk, béna kézzel fogja most a hajfonatát s nézi:
A régi aransúlya meg van-e még? — méri...
S reménytelen nevet, akár a bús vakok...

Nem is tudom: mivégre már e balga, bús napok?
Beszél is, — ám a hangja, mint betegé, gyöngye,
El-elszakad bizony beszéde gyöngye, —
Világot és virágot, csokrot emleget,
De mintha terhe volna már a gyér emlékezet...
A szókat réveteg latolva válogatja
S hogy mi értelme van, — szegény, az arcomon
kutatja
S álom felé bólint pöttöm kis feje...

No, menjünk! — mondom én s a szívem daccal
van tele...
A lángnak vége, — mondom, — már csak füstje
kormoz...

Ne tarts meg Isten ily soká...
Vagy kárhozatot adj és szörnyű álmokat,
Torz ajándékul a poklot add e korhoz.

N E H É Z É J S Z A K Á K

I.

Félek én az éjszakától
A gyilkos, titkos látomástól,
A sötétől ha belenézek,
Ama hangtól, mikor nem beszéltek...
Félek a naptól is, amely majd rámvirrad,
A szenvedéstől, amely rámszakad...
Aludni kéne már...
Én csak az álmaimban élek.

Oh be jó, ha jégeső vagyok,
Jégborsóm háztetőn kopog...
Vagy tűz vagyok, uszályom szellőcskék viszik
És járok messzi földeken, hajam lobog
És hallgatok.
Vagy nevetés vizébe hágok
És benne hajnalig lubickolok...

Oh boldog önfeledtség, — ő is elhagyott,
Ki ős-haragnak nyelvét tépi ki...
Mit bánja ő a tegnapot?
Jövők zenéje csendül fel neki...
S most álmatlan vagyok.
Most mondjátok meg, mit tegyek?
Oh attól félek: mindjárt felkelek
És addig futok, amíg meghalok.

II.

Oh ágyam, tenger, hogy dobálsz,
Az égis emelsz, mélybe rántasz,
Álom-viharod, mindegyre ráz...
Oh mért gyötör még éjjel is a láz?

Lázaskaland az egész életem,
És zaj... kószáló felhők fedik kék egem
És éjjel csillagom': az édes csendet,
Ezt a mindnél fényesebbet,
Elborítják, űzik, bontják,
Rajtaütnek gonoszúl...
Sötétén ég az, bús haraggal,
Amíg egészen elborúl.

C I R K U S Z

No furcsa nép, — no kardnyelő
Most minden tudományod szedd elő!
Mit tud egy púpos, lássam s mit a vízfejű
S egy pudvás trombita s egy lyukas hegedű!

Oh torzszülöttek, rajta, csak hamar,
Hadd hallom, mindnyájatok együtt mit hadar?
Ne féljeteK,
Nem rettenek,
Tán kedvelem is azt, mi zűrzavar.

No hajrá haj, ti torzak, átkozottak!
Fortyogjon minden együtt, százezer varangy!
Nem kell több bölcseség,
Oh abból rég elég!
Hadd lássalak hát lelkem, hogy ki vagy
S mit tud a megbomlott, munkátlan agy!

No gyatra nép, ne féltsetek, tomboljatok!
Úgyis magasból nézlek én s mihelyt unom,
Oh akkor egy sóhajjal mindent itthag yok.

A R A T Á S K O R

Ragadd meg üstökén
A pillanatot.
S amit már szerteszórt az életed:
Hagyod.

Ez egyszer engedd át a szélnek,
A szürke verébnek,
Hadd leljen az magot.

Ne légy marokszedő,
Ez egyszer légy okos,
Ugyis könyörtelen a vén idő
S utánad mindent eltapos.

Ám van olyan, ki még repes
A semmiség után, amit utjába' lel...
Hagyd őt, ha néki kell
A szó, — egy mosolyod ha néki kellemes,
Hadd kapja fel.

A Z I G A Z S Á G S Z O B R A

Fenn ültél gőgösen,
Tunyán, törökösen,
Keresztbe téve lábad és kezéd
S mosolyogtál örökösen.

És bömbölt lenn a világtalan ár, —
Nem tudta, mit kívánsz, hogy mire véljen?
„Ő mégis, mégiscsak király, —
Kiáltozott, — a trónus illeti,
Hol két karját fölénnyel
Keresztbe vetheti.“

Ám egy éjjel mégis csak ledöntött. Most heversz.
S körüléd most is még a porba'
Esdeklő papjaid ott állnak fogvacogva
S kezük tördelve súgják ennen titkodat:
Hogy kinek mit ne adj, vagy kitől mit vehetsz?

De már a nép ordítva széled el
S az országutakon már hírvivő szalad
És hírül adja mindenkinek, akit érdekel,
Hogy mától fogva új hajnal hasad
S a madár is majd szebben énekel,
Hogy mától kezdve már e bolond földi téreken
Mindent szabad!

G Ú N Y O S I N T E L E M

Nem a világot hoztam lázba,
Csak egy kis mécses voltam a házba'
S te belebámultál e tűzbe
S én hajbókoltam néked,
Illegetve fodraim
Táncolva s kergetőzve.

Rejtélyes voltam én magamnak is,
De nem hamis!
Oly hű kis asszony voltam én:
Ha rám kacsintott olykor egy legény,
Magamra szedtem jóhamar tizenkét köntösöm,
Bebugyoláltam szegény szívemet vele,
Hogy ne kísértsék azt örökösön.

És barátságos voltam, mint a font kalács...
Tőlem még több mi telhetett?
S ha nem is volnál tán elégedett,
Oly nagyon ne sirasd mindjárt világod!
Gondold meg azt talán,
Ha nem is abrosz voltam én az Úrnak asztalán,
Még megadnának értem egy petákot.

A H Í R

Segíteni késő volt: a kedvest
Úgy rohanta meg a hír,
Mint a tébolyúlt, akivel senki se bír,
S ki futkos és vihog,
Kezében nagy gyilok
S az andalgó tömegből oktalan
Épp egy valakit megrohan.

Még sose hallottam a csendet
Dobhártyámon úgy dörögni,
Se láthatatlan szeretőket
Fenn a légben úgy röhögni.

Megcsalták! — Rúzsos kis ajkán
Kis mosoly, — dermedten áll
S krétafehér arcán jobbról-balról
Két halál.

A C S Ö N D H E R C E G E

Hogy ki vagyok: nem tudja senkisé.
A csönd van csak velem...
Felissza gazdagságomat, mohón nyeli,
De rongyosságomat is ismeri
S hogy oly zilált a lelkem is, szegény,
Szememre nem veti.

Mert vagyok koldúsasszony néha, mankós,
Oly istenvert, zilált, zimankós...
S te habpárnádra dőlve apró hercegem
Rámnézel onnan s hallgatod:
Kíváncsi vagy, mit adhatok?
Amíg éneklő hanggal s csendesen
Mesélő nagy kedvemben s széles képzelettel
A tündérmeséimet csengetem.

S nem szólsz, mikor pirosnak látok
mindenféle fényt...
Az égi tág mezőkön látok nagy reményt
S himbálom kék selymét a végtelennek...
Vagy az égi kapukat is sorra megnyitom
S az angyalok kezét,
Akár a bűnbánó cseléd,
Csókokkal boritom.

Majd aranylépcsőzetre nagy fényárt vetek
S napszín selyembe' rajta felmegyek ...
Mögöttem duplafejű sárkány ...
Ám ott fenn már az üdvök üdve vár rám,
Mert könnyes kedvvel ott és mosolyogva rád:
Megvallom régi titkomat neked, —
Hogy én vagyok anyád.

Igy élünk együtt csendes hercegem
S te nem haragszol mindezért, nem engedem
S ha fázol: lábacskaídat melengetem
S ha bús vagy: mindenféle népet majmolok
S közben folyton folyvást gajdolok.

V Á L T O Z A T O K

I.

Erdőben egy szál fű valék,
Kakukfű tán, igaz...
S rám lépett, aki nem vigyázott:
Azt hitte, én vagyok a gaz.

Valék szőlőlevél
A dombnak oldalán...
De kék is voltam ám:
Korán rám jött a dér.

S kertemben, amely végtelen,
Futó valék, versenytelen...
Megúntam én e rút sarat
És szöktem tőle fel az ég alatt
És úgy futottam, úgy szaladtam,
Hogy a végén elszakadtam.

Vagy erdőn szálfá voltam, úgy lehet...
Ha meghalok, majd kívágnak...
S ha jó leszek: faszent leszek,
Akik látnak, megáldnak.

II.

Rab vagyok
És hallgatók,
Amíg a rabok dalát meg nem tanulom . . .
Oh dal, taníts meg láncot tépni,
Mennyei kék égbe lépni,
Kétségekből felfakadni,
Földi rögtől elszakadni.

Gyöngy-kagylóban gyöngy vagyok,
Bezárva rózsaszínre lépek,
Nem, nem lépek, alig élek,
Onnét zúgok zúgolódva
Hangos, mérges tengerekbe,
Bekiáltok a habokba,
Süket semmiségnek szólok:
Oh tegyetek jó kezekbe,
Kincsre váró tenyerekre,
Jó lesznek ott, csendbe' lesznek,
Ennen fényemen merengve.

ESTI ÁRNYAK

Iromba út, taszigálós,
Hová vezet?
Kezet, kezet!
Sötét árok
Felé lépek
Jaj én félek,
Jaj megállok.
Úgy pottyantam,
Ágról estem
Mély-álmomban
Én e létre...
Hol a létra?
Visszamennék, gubbaszkodnék
Fenn az ágon
Elalélva.

NEVETŐ ISTENSÉG

Oh tudtok-e arról bölcsek,
Hogy az Úr Jézus nevetett-e?
Mikor a sok kufár kiáltva fennen
Üzletét az Ő véréből vette?
Én azt hiszem, hogy akkor nevetett.
Vagy tán akkor is, mikor a kenyeret
Megszegte és megállt, letette kését,
Mert látta szemeik nagy számvetését:
„Oh többet adj, mégegyszer annyit adj nekem!”

Nem mint nevető Isten jöttél?
Köztük voltál s nem nevettél?
Mosolyra sose vetemedtél?
Elmulasztád, elfeledted . . .
Túlontúl szivedre vetted,
Sötét szemeikből ami világolt feléd:
Hogy semmiség e lét!
Hogy csupa kín vagyunk itt és jajok
És úgy tűnünk el innen mégis nyomtalan,
Akár a könnyű tolvajok.

A C S I L L A G

Ha láttátok is ama bomlott csillagot,
Mely egemen az éjjel átfutott, —
Mit tudjátok, mi űzi, kergeti?
Tán tébolyát tombolja ki,
Mint én — és fut, vágatva céltalan,
A semmiségen át suhan tova
S mit bánja ő: érkezzék bárhova.
Átizzik tőle és ragyog
S ragyogva szól: világítok!
S felbomlik aztán, boldogan nevet...
Egy szót vetett,
Lángolt magának s azzal Isten áldjon!
Nem látja többé senki őt e tájon.

A Z Ú J D A J K A

Mért jöttem ide, gyermekek, ha nem azért,
Hogy három szürke orsót felgombolyítsak...
Ha majd kihűl a kályhátok télen, bemelegítsek,
A beteg gyerekeknek adjak kávé,
A másiknak azt mondjam: várj még.

Oly vén vagyok már, mint egy vén bokor,
A hajam, mint a holdvilágos este, oly fehér,
Vagyok az özvegy nénike, csak morgok
mindenér'...

Szegény szatyor.

De nálatok a szilvafa is oly gazdag vitéz
A kertbe' lenn...
Mindegyik kényes úr, a szélbe' füttyörész,
Pitykés mentében áll és szemtelen.

Még meg is szólított egy kapatos kamasz
A kapuban, hogy: mit keres itt maga néni?
Azt hitte, tőle tanulok meg félni.
No nézze meg az ember, mily pimasz,
Nem tud az özvegy asszonnyal beszélni?

De menjetek most, álmod lopjátok,
Hadd látom ízibe'
Mit tud a kis csibe?
Hamar kaparjátok,
És álmodokban szemet leljetek
És engem hívjátok,
Csipogjátok.

S Ó H A J

Oh hát hol a nagy varázs,
A varázsló hatalom?
Hogy lennék úgy, mint akarom:
Csipkebokor fénye,
Mindig izzó nagy parázs!

Ám, hogy itt így rímelek,
Talmi költőt mímelek, —
Mit érnek e kínjelek?
Síró-rívó gügyögésem,
Nagy-buzgalmas ügyekvésem,
Szánalmas nagy akarásom,
Úszók alól lobbanásom,
Reménytelen bús parázsom!

TEHERVIVŐK

Mit cipeltek emberek?
Attól remeg kezetek?
Lám, az út is meredek!

S már mióta hordozzátok
Terhetek s ki bízta rátok?
Tán a mennybéli atyátok?

S kinek-minek viszitek?
Angyaloknak: — hiszitek?
Lábuk elé teszitek?
Zsámolyokra lerakjátok,
Zsолоzsmázva kibontjátok

Múltotokat s ami nincsen
Mosolyogtok ott a kincsen?
Mutatjátok gyerekmódra,
Bevalljátok égi szóra:
Hogy mi kín volt, ami átok,
Batyutokban elhoztátok?

ANGYALOK KÖZÖTT

Ha minden töprengésem sem elég,
Talán tanácsot csenni mék,
Hozzátok, szárnyas asszonyok.
Mit tudtok ott fenn, lássam azt is,
Még többet hadd tapasztalok.

Szerény leszek s halkan kopogtatok:
(E kapunak kilincse nincs
S a kapusnak kalapja sincs...)
Oh szárnyas nők, ártatlan bölcsek,
Egy órácskát, hogy lábatoknál töltsék,
Ezt engedjétek meg nekem...

Vagyok gyémánt a múltak gyűrűjében
S fényem szikrázva tündököl...
De boldog nem vagyok. Minek a fényem,
Minek az erőfeszítés, amely gyötör,
Hogy lássanak? — Mivégre van, mi kárhozat,
Oh asszonyok, a fényes áldozat?

Oh asszonyok, ti szépek, nehéz hajfonattal,
Nincsen tükrötök?
És nem vesződtök nehéz gondolattal?
De mosolyogtok mindig, mint a tiszta tó?
És Uratok, ha fennen mennydörög, —
Az néktek biztató?

S ha átkozódik ott lenn gyatra nép,
Mit szóltok ahhoz? — Restelem, —
A dúrva szótól még ma is
Elönt a félelem.

És attól némul el gyakorta,
Mely istenfából van pedig faragva,
Szegény kis hangszerem.

És benneteket csalán nem harap?
És nem bódít el soha medináros álom?
Hogy vagytok súlyosak, akár a rab?
És nem tör rátok súlyos álmotokban
Júdás-csókokkal a ferde nap?

Oh nékem rossz a sorsom! Oh én könnyeimnek
Festett, virágos csöbrei: napok!
És nem örülök többé könnyeimnek
S amit szerettem, mindent elhagyok...

Bogáncs lesz síromon, mit bánom én!
Majd eltemetnek kakaszeneszóval,
Egy furcsa hajnalon talán, mikor a fény
Tántorogva lábol át az ég terén...
Hát volt egy nő szegény, — ki tehet róla?
Bolond volt, szertelen, — a szíve sokat véreze
S bár lángolt szüntelen, tulajdon hamvai alatt
Kihűlt az élete.

P A N A S Z

Imáimban folyton magyarázkodom, ám, mintha
mégsem értenél, —
Vagy elfordítod tán tekinteted mások felé, kik
szegénységben élnek,
A földet túrják két marokra s estelente
Sebes tenyerük a csorba tányér —
És tompa örömük a naplemente?
Hogy mért szegények ők, oh nem tudom.
Vagy engem okolsz tán ezért is? Mindenért?
E földi átok
Minden terhét, gondját én vegyem vállamra,
mint a tornyot
S még amellettt tündököljek is? Az éj togáját,
Vakítón fehér, holdfényes leplét este felvegyem?
Oh, mi mindent kell tudnom úgyis...
Tűimet aranyfonállal fűzöm s azok fürgén csillogók...
S ott ülök enyéim közt varrogatva, nehéz
hajfonattal
S békét árasztok, hol nincsen béke... S hogyha
betegem van: énekelni kell...
Egy csendes éneket találni, vagy föléhajolva lesni
pillantásait
S míg szaporán liheg, a láza túl magas és messzi van
S ő maga már elérhetetlen, mint a fénylő csillagok,
A messzi kalandozót visszahozni, pillanatra, —
szája széleit
Oly éteri olajjal kenni meg, hogy boldogúljon,
kedve legyen itt maradni, vesztegelni...
S ott kell állnom véle egymagam az éjszakában,
míg sötét szeme,
Akár a sejtelmes, vakító túlvilág, úgy néz reám.

S hányódik habjain, — egy rejtelmes vihar
hajósaként
S zuhanva elmerül, lehull, majd felbukik
megint...
Egy vad mén hordja hátán... S ő liheg...

Oh sokszor gondolkodom elbusúlva: mint
győzzelek meg,
Hogy jó vagyok, derék, a teremtményed s nem
az ördögé, —
Mert azt se tudom Uram, mint kell szólni
Hozzád? S esengésem is
Vajjon minő legyen? Talán, mint esküvői ünnepen
A perselyét ha csörgeti a szőke szűz, — olyan?
S ilyenkor megpróbálom én is, rázom
aprópénzeim és csengetek Feléd...

Oh borúlat szállt egykor fénylő koszorúmra,
mellyel enkezed
Övezte fenkölt homlokom, — oh Istenem!
S a szívem kesernyésen illatoz, akár a vad füvek...
S az éjszakában is, mikor a pajzán csillagok
Úgy futkosnak az egek udvarán, mint kergetőző
gyermekek...
S koppanva hull a sötét gesztenye...
Kitárom ablakom s Feléd lesek a hold mögé,
Hogy megkérdezzek: mi terved van velem?
Mivégre van e szenvedés?
De nem felelsz.

A M Á M O R V É G E

Bú nem borít el többé magamért,
A kedvem napja többé nem borúl,
Kincses keservvel botladozni botorúl
Megúntam én, — szenvedni mindig álmokért...

Oly titkot hordoztam, amit hagymázás képzelet,
Mint bűnös bojtort, a szívbe ültetett...
És lobogtam az éjben, mint a lázas fellegek
S ki eltévedtél, azt hittem, hogy én vezettelek...

És büszke voltam rátok, messzi szenvedők,
Bus éji vándorok, borús eltévedők...
Ám ennek vége már, a lepkeszárnyú mámor
Szememről elrepült, szívem kihalt...
Magamnak írtam még e dalt...
S nem szenvedek, busúlni sem fogok,
Csak hallgatok.

H A N G T A L A N U L

Oh nem csak néked, nékem is, — az úgy való!
Hogy ajkam zárva van s csupán a szélén rándúl
Kimondhatatlanúl a szó
És ott keserg, vergődni látod,
Mint koporsó körül a hű barátot.

A sorsom nékem is nehéz kereszt...
De kezéd nem ereszt.
S a kezem görcsösen tart vissza téged,
Ha nézed kimerülten már a messzeséget...
Így járunk együtt, két reménytelen...
És így riad rá, egy a másra:
Sorsunk beszédes némasága.

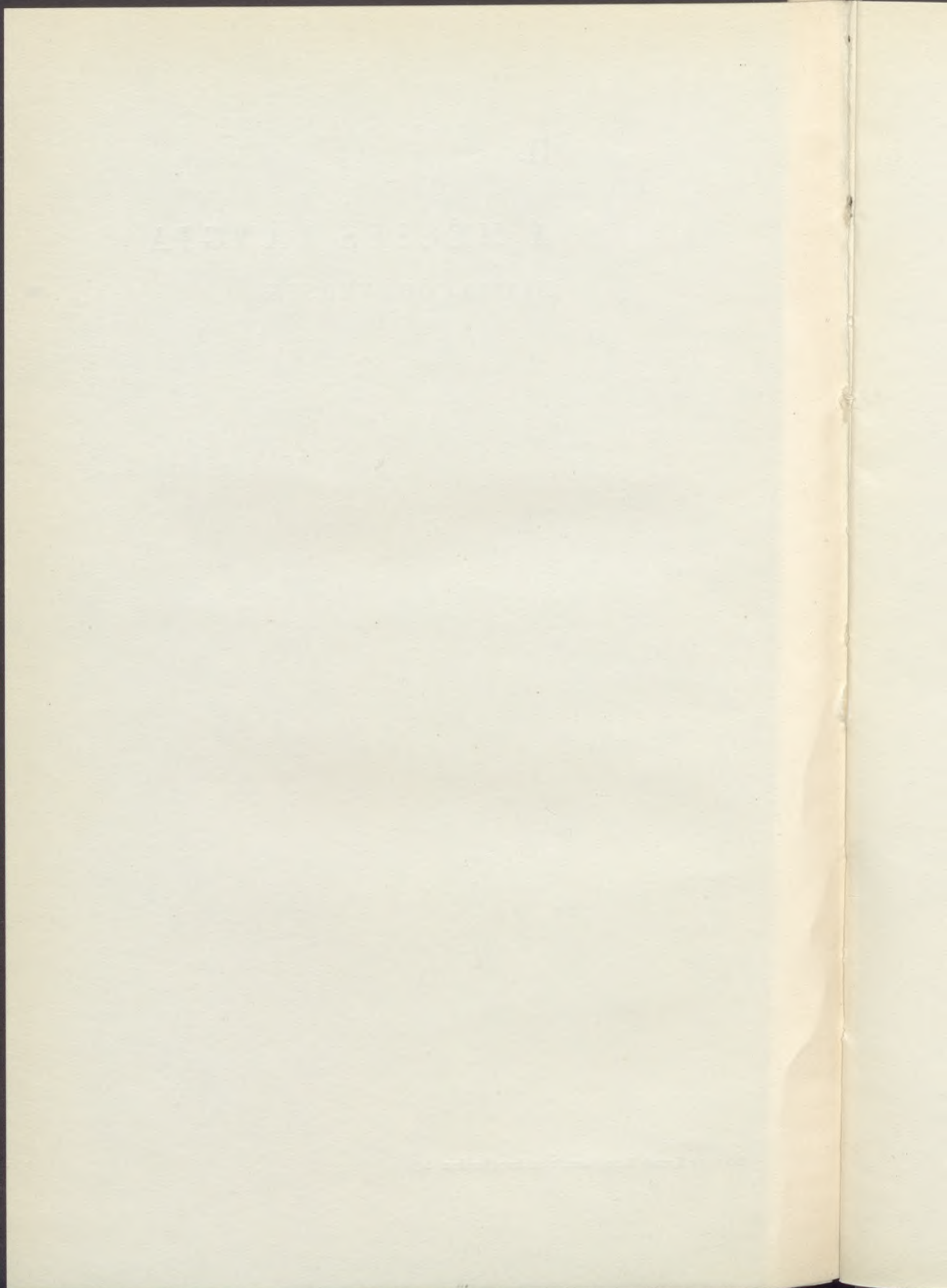

II.

A MÉCSES LÁNGJA

FIATALKORI VERSEK

S Z E R E L E M

Mintha tör lenne kezében,
Hogy a szívembe mártsa,
Fiatal véremet a földnek adja...
Nem való az még oda! Ti jók higgyétek el!
És oh segítsetek.

Övé vagyok
S a rabja síromig, — bilincsbe rak
S szegény szívemre veti mázsás súlyait.
Oly jó volt mindeddig szívem s immár a gyűlölet
Kezd sarjadozni benne... Szép szemem pedig
Vörösre ég a könnyeim savától.
Hangom is rekedt, hajam zilált, a mellbimbóim
duzzadoznak,
Gyermekeket szeretnék, szám is oly piros...
És kiszáritja torkomat
S a testemen babirkál, mászik, mint a lassu
tűz...

Most mit tegyek?
Fejemben szétkuszálna álmaim, akár a szélvihar
A behordott és elrendezett szép kalászt
És daróc-ágyra ránt magával s meggyötör
És ronggyá tépi ádáz kedve testemet...
Oh csillagok, ti hű testvéreim
Segítsetek!

S Z E R E L M E S   L E V É L

A légen át szerelmesem,
Veled ölelkezem,
Szemem a messzeséget issza,
Szájamat megmérgezem,
Az arcomat elrombolom,
Hogy aki lát, vagy hallja szóm,
Hőköljön vissza.
A tüzemet eltitkolom
S a sötét alkonyatba' két karom
Kitárom részegen eléd —
Kitárom részegen!
S a légen át egy dallamot,
Egy édes dalt küldök feléd,

A halálomról szól e dal.
S hogy most meghalnék szívesen . . .
Oh édes halál jöjj, ó telt pohár!
Nem bánlak én ma már!
A sírba is majd két kezemmel
Csordúltig megtelt szívemet viszem.

A M É C S E S L Á N G J A

A házban elpihentek már a gondok,
Egymásra ráborúltak, mint a lombok,
Sötét az ég s éjjélre jár.
S te egyre még kerengesz, néma vészmadár,
Oh örök bolygó, kinek nincsen álma
És dacosan a sötétséggel szembeszállva
Sosem tudsz elpihenni már?

S ki vagy fellengős éji dáma?
Ki mályvaszín selyemruhát veszel
S az éji órán így sietsz imára?
Oh eszelős az, ki így térdepel...
Nézzétek őt: lángszín uszálya
Földet seper.

No és te csúnya koldusasszony, oly szegényes,
Mint titkos és magános örömd,
Ki nagy siránkozással fájdalmad nyögöd
S amellet szemtelen vagy és igényes,
Ilyenkor mit keresel itt, mutatva mankód,
De jól elrejtve kebleden a bankót?

El, el kíváncsi, vad leselkedők!
Lehet, hogy mindez én vagyok!
De nincs mit látnotok, mert elfedők
Az összes ablakot!
És nincs is semmi látnivaló nálunk,
A mécses füstölög
S a fénybe ábrándozva bámul
Egy bánatos kölök.

T Ö P R E N G É S

Mindegy. — Akkor mért ne?
De minek? — Ha ugyis...
És ha térdepelne?
Oh nem érdekelne...
Ám ha mégis, mégis tenné?
Szép volna... de ha nem?
Mit szóljak akkor Istenem?

Semmit, semmit nem adsz?
Tán hódolat már nem is kell nekem?
Bánkódjak egyre? — hagysz?
Oh ölje meg magát, ha úgy szeret...
De nem, — az nem lehet...
Kisírnám két szemem.

P Á Z S I T O N

Csalitban heverészni,
Oly remek!
A naplementét nézni...
Ám, mi furcsa zajra rebbenek...
Mi volt ez? Vagy tán tévedek?
Sugártörés az égen?
Vagy vad madár az ágon?
Vagy tán szerelmesek?
Egy könnyű vallomás?
Vagy cserebogár szállt tova?
Vagy szívemen volt egy kis koppanás?...
No lám csak, rájövök, hogy mi zavar!
Verset kell írni most hamar!

O H, S Z E R T E L E N V Á G Y

Ma megcsókolnám ám a kikeletet
Mert hátha szép fiú
S pompázó díszében a szép természetet...
Hadd tudja: mért hiú?
A jó öreg világot: hátha nagyapám,
Mezőn egy szép virágot, hátha benne
Rejtőzködik egy udvarlóm szerelme?

Szeretnék csókot lehelni a napra
És „jónapot“ kiáltanék a Marsba,
Szeretném, hogyha rámnevetne sok gyerek...
Oh, úgy remeg a szívem, hogyha meghalok,
Hát itt se voltam: elfelejtenek.

Á L O M   E G Y   K E R T R Ő L

Én olyan kertet keresek,
Hol a fák majd kezesek.
És abban oly gyümölcsöt akarok,
Amelyet majd taníthatok.
Hogy ábrándos-kék szemét vesse rám
A szilva majd a szilvafán
Ha magyarázok, legyen téveteg,
Ne értse meg.
És elvárom pufók piros barack,
Hogy rám kacagsz
S mihelyt a kedvem elborúl, mérges vagyok,
Hát sírjatok...

Oh ne vegyetek ily kertet nekem,
Meggvárom, inkább, míg lesz gyermekem.

E G Y N É V A Z É G E N

Miként a bágyadt holtakat szokás,
Az emlékét cirógatom
S mit mondanék most róla mást:
Szerettem őt nagyon,
Apródom volt e szőke, szép fiú,
Titkos bizalmasom,
De zsarnok is, — szeszélyes és hiú
És egyben: eskető papom . . .

S a neve szép volt, oly remek,
Hogy most kimondom, most is reszketek,
Ám őt e versben el nem árulom,
Fiú volt, szép fiú, könnyelmű, téveteg,
E leirással kell beérnetek . . .
S hogy haja lágyan borult sáppadt homlokára . . .
S hogy róla álmodoztam rendesen,
De megváltoztam, ma már nem teszem.

Velem siratja őt keservesen
Az Örök Szerető s nevét
Talán majd vad viharban, fergetegben,
Villámbetűkben szórja szét.

A G A J D O L Ó

Mint házmesternénk rossz fia,
Oly hangos és illetlen ez az ének,
Nincs a pórnak benne mit tanulnia
És nem való a fínom emberek fülének.

Kicsúszik ajkamon a szó, hát mit tegyek?
És hempereg,
Akár a parti fűben vad gyerek,
Majd vízbe veti magát, ott lubickol
S az örvények fölött nevet.

De semmi baj, én gajdolólok tovább
S ki meghallgat, oh arra rámosolygok ...
S ki nem szeret? — Mit bánom én az ostobát!
Hogy nem szereti azt, mi boldog
És boldogan suhan e semmiségen át!

S Z I V E M F Á J D A L M A

Megszűnt a nagy varázs:
Már nem tudom, belőlem mint fakadt a dal,
Nem látom már a tájat, hol a fénye kel...
Nem jó, nem zsong felém s én hallgatok.
Azt mondják pedig, aki fiatal,
Az énekel.

Tizennyolc éves sem vagyok még s lám, tavaly,
Még annyit rikkantottam, mint a víg rigó...
És most is megpróbálnám én, de lám, ki hall,
Így szól magában, ej, e lány csaló!
S fejét csóválja, felemeli ujját...
Hát mit tegyek, ha hangom ily fakó?
Meghalt a dal.

Engem hozzá temesetek,
Elhagyottat sirassatok,
Majd a sírban szeresetek,
Egy zsolozsmát daloljatok,
Engem szívből sajnáljatok:
Az elvarázsolt énekért,
Az elhibázott életért.

C S E L É D E I N K H E Z

A Szent Iváni szép éjszakán
Kit öleltetek?
Hogy szívetek most tőle oly beteg?
Mert látom ám!
Az ördögöt talán?
Vagy ördög tán a férfi mindenik?
Csak épp, hogy nappal fel nem ismerik?
És mire látnak vissza most
E kialvadt szemek?
És kezetek a nagy tálcával mért remeg?
Vagy átkozottak tán a tavaszi rügyek
S csak újabb szenvedésre ürügyek?
Hadd tudjak mindent, valljatok ...
Sötéten készülődöm,
Ne higyjétek ám, én nem tűnődöm.

EGY SZOMORÚ LEGÉNYHEZ

Feszületről jöttél tán le?
Elcsúfított, szegény pára,
Ki tett fel a keresztfára?

Csúf vagy, álmos, elnyűtt arcú,
Nagy ütések nyoma rajtad...
Gyenge szíved kinek adtad?
Ütéseid attól kaptad?

Mért nem alszol? Jársz utánam
Fáradhatlan, mint az árnyék
S menekülők, — attól félek,
Elájúlnál, hogyha várnék...

Szemem tüzes, rád villantom,
Remegésed megpillantom...
Jószivű én nem lehetek,
Az én szívem is nagybeteg.

S hiú vagyok, gonosz, álnok,
Bennem könnyörület nincsen,
Táncoltatlak, nem lesz álmod,
Özvegy anyád nem tekintem.

Menj utadra, árva vándor,
Szövetségest másutt keress,
Olyat szeress, aki jámbor...
Kacagásom, mint a méreg...
Mégmérgeznék én téged.

G Ú N Y V E R S
E G Y H A L O T T R A

Oh súlyos teher: könnyű voltom...
Kacagnom kell a holton...
Pedig ő illedelmes, mit se vétett,
Semmit se szólt,
Pedig még élt,
Sokat papolt.

Most bóbiskol szegény
És nincsen benne semmi vélemény.
S amellet, mégis, mint a macska, szemfüles
És kancsalog,
A húnyt pillák mögül, érzem, kiles,
Mig hallgatok:
A szeme hideg fénye kéri számon,
Hogy mit műveltem én a nyáron?

No jó, ne félj, nem csókolóztam én,
Ne aggódj értem, hű rokon...
Tűnődtem fenkölt dolgokon:
Hogy mit tesz ez a szó: erény!
S az ujjam folyvást homlokomon,
Hogy majd letört már egyik íze...
S rájönni, csacska, mégse tudtam én,
Ne vedd zokon.

Mi kár, hogy hallgatsz konokon...
S nem kérdezhetlek téged!
S hogy a holtakban is nincs meg oly fokon
Az oktató természet.

S Z E M B E N V E L E M

Egy halvány ablak elpirúlt,
Miként, ha arcokat a szégyenpír borítja...
A nevelőnő most a kis fiút
Imára tanítja.

A másik szobában a mama zongoráz
Egy udvarlónak, — ismerem
E perceket, mikor a láz
Mélázva ring előbb a szíveken,
Lappangva, kétesen tanyáz,
Akár a tűnő sejtelem.

A szende kézfogást,
A könnyű borzadást,
Mindezt de únom én!
S e bűvölet ma nékem oh, mi rút
S e szédület sötét és szívtelen,
Akár a kút.

De bezzeg megölelném azt a kisiút
S beszélnek néki oly sokat,
Mig szívem megszakad.

Vagy mindenem nevetnénk, úgy lehet
S mikor már elnehezül szép szemed...
Oh jöjj hát akkor édes álmosom...
S lehajtanám melléd fejem
És együtt aludnánk egy vánkoson.

É J I L Á T O G A T Ó K

Csendes szeretnék lenni, mint az éjjel,
Hogy ne riasszak senkit sóhajom neszével...
Nem is szisszenek.

S bár tolvajként az árny oson,
A szegletek felé parancsolom.
S falábakon ki jó s kopog,
Feléhajítom vánkosom.

Nem tűnök morajos zenét...
S ha víg fickója hangos szóval rám köszön...
S rámveti pajkos, szép szemét:
Egy vidám siheder: a hűtlen gondolat...
Hát szájára tapasztom ajkamat...
Ám aztán bajsztát addig rángatom,
Míg elszalad.

Be kár pedig,
Hogy nem maradhat nálam reggelig!

A P R Ó H I R D E T É S

Ki tesz itt rendet énvelem?
Ki tűri majd rendetlen énekem?
Gondozza, ápolgatja én szegény
Zilált kis életem?
Ki rakja majd utamból félre
Az időtlen lomot,
— Hajdani méla bálványt,
Most templomromot?

Ki tűri majd, ha fenkölt homlokára
A rabság bélyegét sütöm?
S ha telve van a szeretet rocskája,
Hogy majd rádütöm?
S ha lóg a felesége orrocskája,
Rajtam nevetni tudna üditőn?
Ez fő feltételem:
Hogy üdvöзитőn!

Ki az, ki sáppadt csavargókkal osztózik
A szerelmem kegyében,
Vagyis eltűri kósza gondolatjaim
És nem unatkozik:
A szerelem nevében? . . .
S ki azt se veszi már szegény zokon,
Ha majd szeszélyem kedve pezsdül:
Hogy túldobjam őt mindenestül,
Túl az ormokon?

Ki az, ki rejtett árnyaimra
Ajtóstul rá nem ront?
Vigyázz, mert akkor oly dühös vagyok:

Egészen vad bolond ...
S mit szólsz kis férjem, majd ha néhol
Egyszercsak feleséged úgy bozsékol,
Akár a Fiastyúk a messzi égmezőn ...
Mert tudd meg azt, előnt a méreg,
Ha csak mukkanni mernek is,
Velem ellenkezőn.

S majd túrnöd kell jószágom is, szegény ...
Ám erről nem beszélek én ...
Ne félj azért, ha majd szeretni tudlak,
Eljössz velem a világ végire
És sírva ülsz le, meglásd, egykoron
A sírom szélire.

GÚNYDAL EGY VŐLEGÉNYRE

Hogy kelletti magát,
Mutatja szép fogát,
Oh csélcsap vőlegény,
Nem hinném egy szavát.

A szeme hogy nevet,
Cselédre vet szemet,
Hogy mindegyik piros,
Mert tudják, hogy tilos.

S a lelkem oly merész:
Nagy-bátran fütyörész
Ez mindennel cicáz
S kiver mindent a láz.

Hát láttak már ilyet?
Hogy minden megijed?
A bajsza teszi-e?
Mert nincsen semmije.

Fején a kis kalap
Alig, hogy rajt' marad,
Mozog, ha jó a szél
E csapinós fődél.

Ej, csakhogyláttalak,
Te rézsutos alak,
Írigy szivem, szegény
No kell-e még ily vőlegény?

D A L

Nem mutatom könnyeimet,
Nem mutatom.
De forrását a lelkemben
Felkutatom.
Lágy kendővel, hallgatással
Eltakarom,
Hogy valaki rátaláljon,
Nem akarom,
Nem akarom. —

C S A K   A Z É R T   I S !

Te dúsan termő
Fekete föld,
Minden hajtásod
Gyönyörű zöld,
Dacolj a dérrrel!

Tőlem tanuld, mikép kell ezt!
Lásd én, ha rút közöny
Peregni termő, hű szívemre kezd,
Én dacba öltözöm,
És felvetem fejem
És csillagzik dühöm
És csak azért is, ontom minden kincsemet...

Tanúld meg ezt a lázat!
Mihelyt megbántanak,
Oh bennem akkor nem marad
Egy szemernyi alázat!

I N T E L E M   M A G A M H O Z

Kosárkám szőlővel teli,
De ő kínáló kezem ellöki,
Azt mondja rá: fanyar!
Ha már szüret, ő nagyszerűt akar...
S nem halljátok-e, hogy dohog:
Madártojás sem kell neki...

Ej, ej, de kényes, mint a csillagok
De sugárzását viszont elfedi
S nem tudni, mit takar,
Mit rejt a búvköre?
Hogy boldogít-e majd, vagy megzavar?
Lányom, vigyáznod kell vele,
Még nem tudod, ragyog, világol-e?
Ne légy a rabja ily hamar!

A N É M A T A N U

Mintha ezüst gyertyánfánknek
Szája lenne s nevetne.
Ám ha körülötte járnak,
Nem örülne suttogásnak,
Szeme lenne lesütve.

Ám ha vége van a nyárnak
S látja, szívem mily beteg:
Ő is fázós, reszketeg.
Megcsudálja könnyemet...
Mintha bánná, szívből szánná,
Mért is nem volt
Sokkal engedékenyebb.

K É T S É G

Örvény szélén tapisgálok,
Talajtalan földön állok,
Jobbra-balra rémek szállnak,
Bizonytalan vágyak várnak.

Esteledik — s attól félek,
Hogy már nem sokáig élek ...
A rémektől mért is féltem,
Mért nem társalogtam vélek?

Táncra velük nem perdültem,
Csak a jóknak hegedültem ...
Gyáva, gyenge, csacska voltam ...
Oh majd megdicsérnek holtan.

T Ű Z E M C S E K É L Y V O L T

Mint szentjános-bogár tüzét
A zöld cserjébe' lenn,
Úgy nézem már tulajdon életem.

Világosságnak ez kevés, de tán
Megilletődtetek kicsit
E kis csodán.

Villogtam ám, de hogy!
Sok nyári éjszakán,
Ha már a holdnak fénye fogy,
Hogy erőlködtem én, hogy lássanak...

S amellet féltem is bizony,
Csalóka voltam ám, tudom...
Ha jöttél, elhalkult kis zöld tüzem.
Mert nem akartam ám, hogy bántsanak.

G Ú N Y O S   A J Á N L K O Z Á S

A nap titkos arája voltam én,
De megúntam e csélcsap vőlegényt
S a holdnak adtam titkos csókot este,
Ám, elárúlt, ki titkomat kileste.

Hát árva lettem, ám a fergeteg
Dühös kérőként fújt nagy felleget ...
Hát megijedtem tőle, váltottunk jegyet ...
S a nagy világot jártuk, ám a nászuton
Gondoltam egy nagyot
És mérget ittam egy vasárnapon.

Így jártam, látod, ez volt életem sora,
Ím' porrá lettem én: sarúd pora,
Mint láthatod,
Végigsuhintott rajtam Isten ostora ...
Szegény apám, ki értem annyit áldozott,
Jegypénzemül nem szánna még egy font
alázatot ...

Oh végy tehát el, kérlek, légy nemes,
Oh szerény leszek én és kellemes,
Kinek már tört a szíve, tudod, ildomos
És azt se bánja már,
Ha férje kissé tán pohos ...

Oh senkit sem fogok szeretni mást!
Ím' fogadalmat teszek erre, lásd,
Csak tégedet és Istenünk fiát
És nem csinálok semmi teketóriát.

T Ű N Ő D É S A M U L T A K O N

Mi ez a lom?

Hagyom.

S e bús levél?

Ki nékem írta,

Már nem él.

Meghalt szegény...

Oh nem miattam,

Bár útját én kiadtam...

A sorsa bús regény.

Nem cirógatták őt angyalkezek...

S itt állok én

S fütyölgetek.

S oh hány levél van itt, fénykép, irás,

Hiú esengés, gyatra vallomás:

Az egyik alázatos, másik követel...

Hát mit tegyek?

Fütyölgetek.

Mindez nem érdekel, —

Se gög, se bő dagály s ha mennyeket ígérő,

Se szerelem, se vőlegény, se kérő

És ha törpe, vagy ha égig érő...

Oh hagyjatok!

Fáradt vagyok.

Bizony bajos egynémely nő ügye.

S te is minek kísértesz itt, magános árnyék?

De várj csak, jobb jutott eszembe, várj még!

Oh hátha mégis elmennék veled?

Mert tetszeni kezd nékem módfelett

Hazád: a zúzmarás, fagyos, jeges

Önkívület.

A H O L D

De fényeskedel máma nékem, holdas este,
Mint jótét-lelkek arca: úgy lesel be
És firtatod talán, hogy egymagamba' mit teszek?

Hát álmodom, hát tudd meg, álmodom
És közbe néha kicsit elgondolkodom...
Mint zongorán, ha el-elpattanik a húr:
Olyan vagyok, hogy csengek-bongok
nyughatatlanúl...

Szomszéd szobánkban ül egy csendes úr
Pipázik, — ez a férjem, tudd meg azt is
S hogy tőle csenek olykor derűt és vigaszt is,
Ha nehéz álmaimból fel-felrebbenek: —

Hát rágondolok akkor, — oly nyugodt, tudom,
Akár a sziklakő.
S mint én, ily szeleverdi nő,
Kit megtépáz a szél a titkos útakon:
Mellémegyek,
Mit is tegyek?
Hát kicsit ott ólálkodom...
Míg újra kereket nem oldok...
No mondd, no mondd, hogy voltaképen
Nem vagyok-e boldog?

M U S K Á T L I K

Égő muskátlik az ablakomban,
Pirosnak, mint a csatasorban,
A huszárok vörös sapkája ég...

Ragyogva süt a nyári nap ma még...
De mondd, mi lesz, ha majd aranyos
Báránfelhők mögül a rém leles
És meggondolván magát, mindent eltapos?

Szeszélyes ám az ég, akárcsak én s szeles...
S a Teremtés mogorva s oly zilált!
Morog, morog, magába' füstölög
S ha szól, nem érted, akkorát kiált.

De jó lesz csendbe' lenni, — csendet többé nem
török

És nem is énekelek, inkább lapulok...
Mert hátha nem vesz észre?
És sosem tudja meg, hogy mily boldog vagyok.

M A É S H O L N A P

Ma még szeretlek,
De holnap?
Mit tudom én?
Talán majd nevetlek.
Én szertelen vagyok,
Akár a holnapok.
Nem, gondos pásztor nem leszek
S nem terelgetem bamba nyájam:
Csengetyűs kis érzéseimet
Meleg akolba, hogy majd el ne vesszenek!
Oh jöjjön bár a farkas és mutassa nagy fogát,
Én azt se bánom. — Jól vigyázz!
Nem egy vagyok, de száz!
És mind a száz szívet kell birtokolnod,
Hogy dúsgazdag pöffeszkedő lehess!
Ma még az túlkorán van szívem, hogy nevessem.

A K Í S É R T É S

Hallga,
Most alkuszik a balga,
Szeretné megszerezni lelkem,
Ezüstjét csörgeti,
Fehér galamb kell most neki
S fehér galambom meg se rebben.

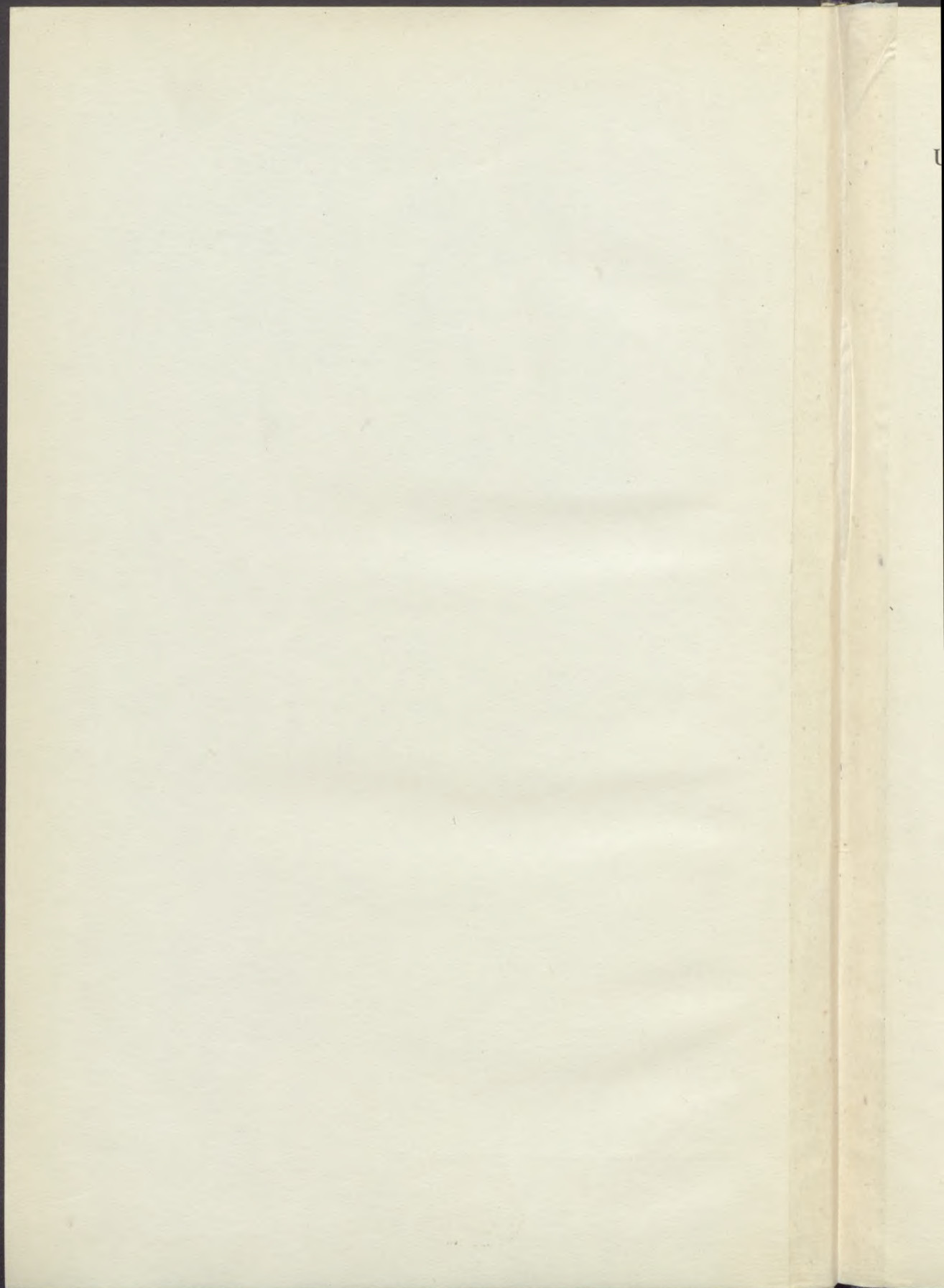
Oh jól van lelkem, bús madár.
Légy csendes, gubbaszkodva várj...
Ha elborúl fölötted majd a láthatár,
Felszállasz majd merőn a nagy magasba
S ott fehér szárnyaiddal
Beléolvadsz majd az alkonyatba.

III.

AJÁNLÁS

UTÓHANG, EGYBEN AJÁNLÁS

Sok vers van együtt itt Gyula,
Oly hányaveti mind és pongyola
S mégis mit adnék mást Neked?
Megírtam hetvenet.

Amilyen voltam, olyanok:
Szeszélyes, bánatos dalok...
Betűkbe' van az életem
Letéve, — Elébed vetem,
Szépen bekötve mindazt átadom:
Mi benne szunnyadoz, — egész valóm.

Nem voltam én boldogtalan,
Csak épp, hogy mindenért kesergő,
Kiben a bú-vetette mag
Sietve felnőtt
És zilált is valék, esengő, álmatag, —

Ám mindenkor, ha Téged láttalak,
Galamb repült el szívemről Feléd
S megült a napsütésbe' Nálad, lelkem tornya
S ott jó volt tartózkodnia,
Mert csend volt ott a magasságba' fenn
És kemény szókövek sem ütöttek szíven...

Oh áldalak, hogy vagy, napos tetőm,
Hol kedvem töltöttem feledtetőn...
Oh szebben kellene köszönnöm mindezér',
Úgy szégyellem e gyatra verseket!
De lásd, idős vagyok s hangom, akár a rossz
szekér,

Vedd úgy: a dült uton,
Mocsáron, lápon elrekedt.

